

عنوان مقاله:

بررسی برهان نظم از منظر اندیشمندان اسلامی معاصر

محل انتشار:

فصلنامه پژوهشهای فلسفی کلامی، دوره 11، شماره 4 (سال: 1389)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسنده:

جواد پور روستایی - سطح چهار کلام اسلامی حوزه

خلاصه مقاله:

طرح برهان نظم در کلام اسلامی به عنوان یکی از راه های اثبات وجود خدا سابقه دیرینه ای دارد. به رغم این سابقه، پرسش ها و ابهام های فراوانی پیرامون صغری، کبری و تقریرات برهان نظم وجود دارد. آنچه بیش از همه بر ابهام می افزاید، تعریف «نظم» و تعیین قسم خاصی از نظم در تقریرات برهان نظم است. انحصار نظم در این برهان به نظم غایی، دلیل روشنی ندارد؛ با استفاده از نظم فاعلی نیز می توان برهان را تقریر کرد. نیازمندی به هدف، رکن تقریر استدلال با استفاده از نظم غایی است، در حالی که تعیین هدف از راه تجربه سخت یا غیر ممکن است و استفاده از استدلال های فلسفی برای تعیین هدف، برهان نظم را از سادگی و همه فهم بودن می اندازد؛ هرچند بسیاری از اشکالات را حل می کند. مقاله حاضر به تبیین تقریرهای برهان نظم از دیدگاه مرتضی مطهری، عبدالله جوادی آملی و جعفر سبحانی پرداخته و برخی از ابهام ها و اشکال ها را مطرح می کند.

کلمات کلیدی:

اثبات خدا، برهان نظم، نظم فاعلی، نظم غایی، مطهری، جوادی آملی، سبحانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1482496>

